

Konferencja naukowa pt. „Ziemniak spożywczy i przemysłowy oraz jego przetwarzanie” Polanica Zdrój, 8–11.05.2000

Konferencja została zorganizowana przez Wydział Technologii Żywności AR we Wrocławiu, Katedrę Szczegółowej Uprawy Roślin AR we Wrocławiu, Sekcję Technologii Węglowodanów PTTŻ oraz Komitet Technologii i Chemii Żywności PAN.

W konferencji wzięło udział 80 przedstawicieli środowisk naukowych, w tym 3 osoby z Litwy i 2 z Czech oraz 30 osób reprezentujących przemysł krajowy. Uczestnicy reprezentowali hodowców, uprawowców oraz przetwórców ziemniaków. Wygłoszono 8 referatów plenarnych, a wyniki prac badawczych przedstawiono w 26 komunikatach i 51 posterach.

Uprawa ziemniaka w Polsce zajmuje trzecią po pszenicy i życie powierzchnię. Rolnicy gospodarujący na glebach lekkich nie mają alternatywnej rośliny o podobnej efektywności plonów i wydajności suchej masy z hektara.

Zbiory ziemniaków w Polsce wynoszą około 20 mln ton przy średnim plonie 18 ton z 1 ha. Wykorzystanie ziemniaków w procentach przedstawia się następująco: pasze — 45, konsumpcja bezpośrednia — 23, sadzeniaki — 14, przetwórstwo — 4–6 i straty podczas przechowywania — 13.

W bieżącym roku w rejestrze odmian znajdują się 92 odmiany. W ostatnich latach rośnie liczba odmian pochodzenia zagranicznego (ok. 15%). Spośród odmian 71% stanowią ziemniaki jadalne i 29% skrobiowe.

Polskie odmiany ziemniaków wykazują stosunkowo wysoką oporność na szkodniki i choroby, a mianowicie: 100% na raka, 50% na nicienie, 20% na wirusy PVX i PVY i ok. 20% na zarazę ziemniaczaną. W praktyce produkcyjnej tylko kilka odmian znajduje szersze zastosowanie i uznanie zarówno w Polsce, jak i na zachodzie Europy, co wynika z podatności na różnego rodzaju choroby i szkodniki, jak i różnorodności kryteriów jakościowych surowca i produktów gotowych. Pojemność przechowalnicza wynosi 500 tys. ton, a potrzeby ok. 3,5 mln ton.

Na zakończenie konferencji zespół w składzie: dr Józef Gładkowski (Polziem Poznań), prof. Wacław Leszczyński (AR Wrocław), prof. Grażyna Lisińska (AR

Wrocław), dr Wojciech Nowacki (IHAR Jadwisin), dr hab. Urszula Prośba-Białczyk (AR Wrocław), prof. Stanisława Roztropowicz (IHAR Jadwisin), dr hab. Kazimiera Zgórska (IHAR Jadwisin) oraz dr Ewa Zimnoch-Guzowska (IHAR Młochów) w podsumowaniu stwierdził m.in., że:

- Jakość ziemniaka warunkowana jest przede wszystkim cechami odmianowymi. Odnotowano znaczny postęp hodowlany przez krajową hodowlę w ciągu ostatnich lat. Należy kontynuować pracę nad uzyskaniem odmian wczesnych, skrobiowych oraz odmian przydatnych do przetwórstwa na długą frytkę.
- Odporność na patogeny odmian polskich jest wyższa niż zagranicznych. Celowe jest wprowadzenie do doboru odmian nowych kolejnych odmian, dobrych jakościowo i opornych na choroby (zwłaszcza na zarazę ziemniaka).
- Wskazane jest stworzenie zintegrowanego programu badawczego dotyczącego ziemniaka skrobiowego na podstawie osiągnięć inżynierii genetycznej, technologii i hodowli.
- Stymulowanie prawidłowego rozwoju nasiennictwa ziemniaka poprzez zmianę systemu dotacyjnego, w celu lepszego wykorzystania materiałów kwalifikowanych, i wykreowania kilku odmian polskich, konkurencyjnych dla odmian zagranicznych.
- Należy rozwijać badania nad zintegrowaną technologią uprawy i przechowywania ziemniaków ze szczególnym uwzględnieniem intensywnej technologii produkcji sprowadzanej z Zachodu, opartej m.in. na wysokim poziomie chemizacji. Technologię tę należy weryfikować, dostosowując ją do warunków glebowych i klimatycznych, z uwzględnieniem ochrony środowiska.
- Konieczne jest rozszerzenie programów badawczych i wdrożeniowych dotyczących nawadniania plantacji towarowych.
- Należy wspierać unowocześnianie produkcji ziemniaków w małych gospodarstwach poprzez budowanie przez rolników infrastruktury rynkowej i tworzenie grup producenckich wyposażonych w centra przechowalnicze. W kraju istnieje potrzeba budowy kolejnych przechowalni na około 3 mln ton.
- Niezbędne jest kontynuowanie badań dotyczących zależności jakości wyrobów spożywczych z ziemniaków od właściwości surowca i parametrów technologicznych przerobu.
- Należy kontynuować badania nad otrzymywaniem nowych skrobi modyfikowanych i szerszym wykorzystaniem skrobi do celów nieżywnościowych.
- Należy uczynić Polskę krajem samowystarczalnym i konkurencyjnym w zakresie pozyskiwania skrobi poprzez uchwalenie i wprowadzenie w życie ustawy o regulacji rynku skrobi ziemniaczanej.

Pełne teksty wybranych referatów z zakresu hodowli i uprawy ziemniaków zostaną opublikowane w *Postęпах Nauk Rolniczych*, a z zakresu przetwórstwa — w kwartalniku *Żywność*.